

Beszámoló a 2020/2021. tanévről

A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének oktatói a 2020/2021. tanévben az alábbiak voltak: dr. Hoffmann István és dr. Tóth Valéria egyetemi tanárok, dr. Kis Tamás, dr. Rácz Anita és dr. Györffy Erzsébet egyetemi docensek, dr. Dobi Edit, dr. Fehér Krisztina, dr. Gacsályi-Bába Barbara, dr. Póczos Rita és dr. Reszegi Katalin egyetemi adjunktusok. Dr. Györffy Erzsébet továbbra is a gyermekgondozási szabadságát töltötte, állására határozott időre adjunktusként dr. Kovács Éva került. Az előző év meghosszabbításával újabb egyéves, határozott idejű tanársegédi megbízatást kapott Gellért Rita is, aki a továbbra is kutatói ösztöndíjon lévő dr. Gacsályi-Bába Barbarát helyettesítette. Suszterné dr. Kazamér Éva a tanszék (a Finnugor Tanszékkel közös) könyvtárosának munkakörét 2021 júliusáig töltötte be. Az intézet titkára Kecskemétiné Legoza Eszter, ügyvivő-szakértője pedig Szűcs Imre volt. A szakmódszertani képzésbe továbbra is óraadóként kapcsolódott be dr. Kovács Szilvia, a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Mászlainé dr. Nagy Judit, a Svetits Katolikus Gimnázium tanára.

A doktori képzés a Tóth Valéria professzor által vezetett Nyelvtudományok Doktori Iskolában a Magyar és Finnugor Nyelvészeti Doktori Program keretében folyt Hoffmann István professzor irányításával. A magyar nyelvészeti alprogramot Tóth Valéria vezette. A doktori alprogram hallgatója a 2020/2021. tanévben a III. évfolyamon Vékony Vivien, a II. évfolyamon pedig Kovács Csilla és Gyuróné Szenka Dóra voltak, akik a tanszék oktatómunkájába ebben a tanévben is bekapcsolódtak. Vékony Vivien témabemutató előadása 2021. augusztus 30-án hangzott el. E. Nagy Katalin 2021 februárjában summa cum laude eredménnyel védte meg Helynév-szociológiai vizsgálatok Hajdú-Bihar megyében című doktori (PhD) értekezését. 2021 júniusában Reszegi Katalin sikerrel tartotta meg habilitációs előadásait.

2020 novemberétől a nemzetközi vírushelyzet miatt a normál kontakt oktatás helyett online kellett folytatnunk a tanítást.

A tanszék mellett működő MTA–DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport összetételében ebben a tanévben is történtek változások. Tudományos munkatársként dolgozott dr. Kovács Éva, dr. Katona Csilla és Bátor István. Gyermekgondozási szabadságát töltötte Homoki-Mozga Evelin és Mészárosné Nagy Katalin. A kutatócsoport tagjai voltak még dr. Tóth Valéria részfoglalkozású tudományos tanácsadó, dr. Póczos Rita és dr. Rácz Anita részfoglalkozású tudományos munkatárs, valamint Kecskemétiné Legoza Eszter asszisztens és Szűcs Imre informatikai munkatárs. A kutatócsoportot dr. Hoffmann István vezette.

A Tóth Valéria vezetésével 2018. szeptember 1. és 2020. augusztus 31. között futó NKFI-OTKA pályázat egy év hosszabbítással 2021. augusztus 31-ig folytatódott.

A 2020 márciusától fellépő járványügyi helyzet miatt az évente megrendezett síkfőkúti helynévtörténeti szeminárium, illetve a Magyar Nyelvtudományi Társaság debreceni csoportjának rendszeres felolvasó ülései elmaradtak.

2020. november 27-én a DE BTK Kari Tudományos Diákköri Konferencia Magyar nyelvtudományi szekcióülésének keretében négy nyelvészeti tárgyú tudományos diákköri dolgozatot ismertettek a résztvevő hallgatóink: Csibrány Lili (VI. évf. magyar–történelem) A természeti nevek egy fajtájáról: erdőnevek az ómagyar korban (témavezető: Tóth Valéria); Gocs Klaudia Réka (V. évf. magyar–matematika) Jánkmajtis helyneveinek szocioonomasztikai vizsgálata (témavezető: Hoffmann István); Vasas Brigitta (IV. évf. magyar–német) Biri település helynevei (témavezető: Gacsályi-Bába Barbara); Balogh Diana Viktória (IV. évf. magyar–etika) – Durucskó Fanni (IV. évf. magyar–földrajz) – Paál Zoltán (IV. évf. magyar–történelem) A magyar nyelv rokonításának tévútjai (a sumér, hun, ótörök rokonságméletek és egy kérdőív tanulságai) (témavezető: Maticsák Sándor). A versenyen Gocs Klaudia Réka munkája nyerte el az első helyezést. Hallgatóink sikerrel szerepeltek a 2021. április 14–16. között a ME BTK-n megrendezett XXXV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Humán Tudományi Szekciójában is, ahol Csibrány Lili dolgozatával II. helyezést ért el a Nyelvtörténet és névtan tagozatban.

A tanszék oktatói és az MTA–DE Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport tagjai ebben a tanévben is több konferencián vettek részt előadással, amelyek közül itt csupán a nemzetközi szerepléseket emelem ki. A 2021. augusztus 22–27. között online formában megrendezett XXVIIth International Congress of Onomastic Sciences (Krakkó) nemzetközi konferencián vett részt Kovács Éva a *Structural considerations concerning settlement names referring to the natural environment*, Köteles-Szőke Melinda a *Chronological layers of the Founding Charter of the Abbey of Pécsvárad*, Póczos Rita a *Die Neubewertung der Ortsnamen im Karpatenbecken im 11. Jahrhundert*, Tóth Valéria a *The source value of toponyms in history*, valamint Reszegi Katalin a *Metaphorical name-giving*, illetve a *Places in mind: investigating the link between language and spatial concepts* című előadásával (utóbbit Marie A. Riegerrel, a Bolognai Egyetem kutatójával közösen tartotta).

Ugyanezen a kongresszuson a Nemzetközi Névtudományi Társaság (International Council of Onomastic Sciences) — amely a névkutatás legrangosabb nemzetközi testülete — a 2021–2024-es időszakra Reszegi Katalint választotta a vezetőtestület elnökének.

A 2020–2021-es tanév folyamán a Tanszék több munkatársa kapott díjat vagy nyert el ösztöndíjat. Reszegi Katalin a 2020–2021-es időszakra az Új Nemzeti Kiválóság Program Bolyai+ kutatói ösztöndíját, Köteles-Szöke Melinda pedig 2020 szeptembere és 2023 augusztusa közötti időtartamra az OTKA Posztdoktori Kiválósági Program ösztöndíját nyerte el. Hankusz Éva 2020. szeptember 1. és 2021. augusztus 31. közötti időszakra az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt Új Nemzeti Kiválóság Program Doktoranduszi, Kiss Anita a Doktorjelölti, Csibrány Lili pedig (szintén a tanszékhez kapcsolódóan) hallgatói ösztöndíjában részesült.

Fehér Krisztina 2021 augusztusa és 2023 júliusa közötti időtartamra nyerte el a Külgazdasági és Külügyminisztérium Vendégoktatói Ösztöndíját a Cleveland State University-re (OH, USA). 2020 novemberétől a DAB Nyelvtudományi Munkabizottság egyik titkárának a feladatát is ellátja.

Hoffmann István 2020. szeptember 28-án Adat és elmélet a Kárpát-medence korai ómagyar kori nyelvi viszonyainak vizsgálatában címmel tartotta meg székfoglaló előadását a Magyar Tudományos Akadémián.

A tanszékről további információk találhatóak a <http://mnytud.arts.unideb.hu> honlapon, az akadémiai kutatócsoport tevékenységéről pedig az alábbi honlapon lehet tájékozódni: <http://mnynk.unideb.hu/>.

RÁCZ ANITA
ORCID: 0000-0002-9917-6625
Debreceni Egyetem
ranita@mnytud.arts.unideb.hu

